

Duaal leren en levenslang leren in het hoger onderwijs: de HEAT-case

De opkomst van technologie en digitalisering heeft onze wereld de voorbije periode sterk veranderd, en deze veranderingen zullen zich nog verderzetten in de toekomst. De mate waarin landen in staat zullen zijn het hoofd te bieden aan deze disruptiegolf, de mondialisering en de transitie naar kenniseconomieën, zal bepaald worden door *skills*. Helaas bengelt Vlaanderen onderaan de statistieken wat betreft levenslang leren. Na de initiële opleiding heeft men doorgaans nog weinig zin om te leren of zich bij te scholen. Er is geen sprake van een leercultuur in Vlaanderen, noch bij burgers, noch bij bedrijven.

Eén van de oplossingen die vaak naar voor geschoven wordt is *duaal leren*, een vorm van leren waarbij competenties zowel op de werkvloer als op een lesplaats verworven worden. *Duaal leren* gaat uit van *co-creatie* tussen bedrijfswereld en onderwijs en is een ideale manier om levenslang leren mogelijk te maken. Tijdens de huidige legislatuur heeft de Vlaamse Regering werk gemaakt van een regelgevend kader rond *duaal leren* in het secundair onderwijs. Maar *duaal leren* zou eigenlijk mogelijk moeten zijn in alle fasen van iemands leven en in alle onderwijsvormen.

Het Hands-on Enterprise Architecture Training (HEAT)-programma, georganiseerd door het IC Institute, toont aan dat *duaal* en *levenslang leren* op master-na-masterniveau kan worden gerealiseerd door *co-creatie* tussen het bedrijfsleven en de academische wereld. Het succes dat dit (prille) programma momenteel kent demonstreert dat het *beantwoordt aan reële noden* van toekomstgerichte opleidingen die dicht en direct aansluiten bij behoeften op de arbeidsmarkt.

De HEAT-case illustreert een innovatieve kijk op leren, die kan samengevat worden in zes punten: 1) de werkplek wordt maximaal aangewend als leerplek, 2) studenten leren van elkaar tijdens doorgedreven interactie, 3) er wordt gestreefd naar flexibele leeromgevingen en -activiteiten, 4) studenten krijgen een leertraject op maat, 5) digitalisering dient als ondersteuning bij het leren en 6) de nood aan een adaptief en dynamisch leersysteem wordt erkend.

Er zijn ook enkele beleidsaanbevelingen die uit de HEAT-case naar voor komen. Ten eerste is er nood aan een duidelijke regelgeving die drempels weghaalt en voldoende zekerheden biedt. Ten tweede moet er gezocht worden naar hoe de overheid de financiële aantrekkelijkheid van dergelijke (gespecialiseerde/niche) initiatieven kan ondersteunen. Ten slotte kan worden nagedacht over de coördinerende, vereenvoudigende en ondersteunende rol die de overheid kan spelen bij *duaal* en *levenslang leren*.

Dankzij de troeven van het HEAT-programma, en omdat het bedrijfsleven wellicht in verschillende sectoren een nood ervaart aan hoog opgeleide professionals in vakgebieden waar het onderwijsaanbod van het reguliere hoger onderwijs momenteel niet aan kan voldoen, mag worden verwacht dat gelijkaardige initiatieven in de toekomst zullen worden uitgewerkt in een veelvoud van sectoren en kennisgebieden.